krosnies liekanos. Lietuvoje tiek plokštinių, tiek indo pavidalo koklių krosnys pasirodė vėlai (Vilniuje – tik XIV–XV a. sandūroje). Ilgą laiką jų užsakovai buvo vien aukštą socialinę padėtį užimantys asmenys. Tyrinėjimų metu aptikti kokliai yra blogos kokybės (pavyzdžiui, naudota kokliams netinkama molio masė su gausiomis grūsto granito priemaišomis, būdinga to meto buitiniams indams). Todėl reikėtų daryti išvadą, kad juos gaminęs ir krosnį statęs amatininkas neturėjo pakankamai įgūdžių, veikiausiai tiesiog kopijavo aukštesnės kvalifikacijos meistrų darbus.

2005 m. tyrinėjimų duomenys leido patikslinti ankstesnių kasinėjimų išvadas. Galima teigti, kad istorinis Žvejų priemiestis pradėjo formuotis ne XVI a., kaip manyta, o gerokai anksčiau. Sprendžiant pagal prabangos reikmenims priskirtinus radinius ar jų mėgdžiojimus, šiame Vilniaus rajone viduramžiais gyveno ne tik žemųjų socialinių sluoksnių atstovai.

TEST INVESTIGATIONS AT THE CROSSING OF THE OLIMPIEČIŲ STR. AND RINKTINĖS STR. (STAGE 2)

In 2005 during the survey performed at the crossing of the Olimpiečių Str. and Rinktinės Str. two trenches were excavated covering 20 m^2 in total. In the trench 6 only a disturbed cultural layer containing no artefacts was found. In the trench 5 the 15th century cultural layer was discovered. It contained remains of an oven, animal bones, shards of household pottery (Fig. 111:3), an iron spur (Fig. 111:2) and a decorative ceramic tile with a picture of a rider covered with a green glaze (Fig. 111:1).

TYRINĖJIMAI UNIVERSITETO G. 14/2

Kęstutis KATALYNAS

2005 m. pradėjus pastato Universiteto g. 14/2 rekonstrukciją, pirmajame darbų etape tyrinėtas pastato viduje susidaręs kultūrinis sluoksnis, po to atlikti žvalgomieji tyrinėjimai pastato išorėje. Anksčiau nei pastato viduje, nei šalia jo archeologiniai tyrinėjimai nevykdyti. Apie archeologinę situaciją žinota iš greta vykusių tyrinėjimų L. Stuokos-Gucevičiaus gatvėje, kuriuos atliko E. Butėnas ir T. Pošk a. Jų metu po 1,2–1,8 m storio suardyto kultūrinio sluoksnio horizontais rasti XVI a. pabaiga – XVII a. datuojami kultūrinio sluoksnio horizontai, susiformavę virš storo durpių sluoksnio, esančio vidutiniškai 2,8 m gylyje. Sprendžiant pagal archeologinius ir geologinius tyrinėjimus, L. Stuokos-Gucevičiaus gatvės žemutinės dalies aplinkoje buvęs palyginti vėlai (tik nuo XVI a. pabaigos) apstatytas labai drėgnas Kačergos (Vingrės) upelio deltos ir Vilnios senosios vagos slėnis. Šią žemumą 1503–1522 m. PV–ŠR kryptimi perkirto ant Kačergos dešiniojo kranto pastatyta miesto gynybinė siena, nugriauta 1799–1805 m.

Daugumoje patalpų konstatuotas iki 2,8 m storio griuvenų sluoksnis su pavieniais XVII–XIX a. radiniais. Sluoksnis suformuotas XIX a., veikiausiai statybų metu. Pastato P gale esančiose patalpose virš įžemio (durpių) atidengtas nuo 40 cm iki 80 cm storio tamsios žemės su organika sluoksnis. Preparuojant pastato PR

kampe esančioje patalpoje atidengtas nedidelis medinio drenažo latako fragmentas bei du neaiškios paskirties klojiniai iš greta suguldytų keturių rąstų. PV kampe esančioje patalpoje atidengtas 3,6x3,8 m dydžio rentinys, veikiausiai drenažo nusodintuvo šulinys. Sluoksnyje aptikti radiniai (smulkūs keramikos ir koklių fragmentai) datuojami nuo XVII a. pirmosios pusės iki XIX a., todėl galima konstatuoti, kad pastato P dalyje buvęs XVII a. kultūrinis sluoksnis labai apardytas XIX a.

Sklypo Š dalyje, būsimo priestato vietoje buvo numatyta atlikti išsamius archeologinius tyrinėjimus. Pirmajame darbų etape tyrinėti tik du 6x2 ir 3x2 m dydžio žvalgomieji šurfai. Aptiktas apardytas barokinio rūsio skliautas ir masyvi ŠR–PV kryptimi orientuota plytų ir akmenų mūro siena. Spėjama, kad tai XVI a. pradžioje statytos Vilniaus miesto gynybinės sienos liekanos. Tyrinėjimai baigti 1,6 m gylyje, nepasiekus nesuardytų kultūrinio sluoksnio horizontų ar įžemio. 2006 m. ši vieta bus visiškai ištirta.

INVESTIGATIONS AT THE UNIVERSITETO STR. 14/2

In 2005, after reconstruction of the building located at the Universiteto Str. 14/2 was started, the cultural layer formed inside the building was investigated. Afterwards the external vicinity of the building was surveyed. In most of the premises an up to 2.8 m thick destruction layer containing random finds of the 17th – 19th century was established. A fragment of a wooden draining duct and other wooden structural remains were discovered. Outside the building remains presumably attributable to the Vilnius city defensive wall were found.

ŽVALGOMIEJI TYRINĖJIMAI BOKŠTO G. 6

Linas KVIZIKEVIČIUS, Saulius SARCEVIČIUS

2005 m. LII MTS vykdė žvalgomuosius archeologinius tyrinėjimus Vilniuje, Bokšto g. sklype 6, kuriame planuojami rekonstrukcijos darbai. Tyrinėjimų tikslas – nustatyti kultūrinio sluoksnio pobūdį bei chronologiją. Jų metu ištirti 7 bendro 67 m^2 ploto šurfai.

Sklypas Bokšto g. 6 yra Vilniaus senamiesčio R pakraštyje, buvusioje 94 posesijoje, dabartinio 44 kvartalo centrinėje dalyje. Sklypas išsidėstęs nelygioje vietovėje – jo R dalis išplanuota buvusioje Vilnelės terasoje, šlaite, žemėjančiame R kryptimi. V pusėje sklypas ribojasi su Bokšto gatve, Š – su Išganytojo g., R dalis ribojasi su Maironio g. Ankstyvajame Vilniaus formavimosi etape XIV–XVI a. ši vieta buvo vadinamojo Rusų miesto dalis.

Bokšto g. sklypas 6 jau anksčiau archeologiškai tyrinėtas. 1981 m. žvalgyti sluoksniai inžineriniuose-geologiniuose šurfuose. Kai kur 0,8–1 m gylyje nuo žemės paviršiaus fiksuotas XVI–XVII a. kultūrinio sluoksnio horizontas (žr. G. Vaitkevičius, Vilnius, Bokšto g. 6 vykdytų inžinerinių ir geologinių šurfų archeologinės priežiūros ir fiksacijos ataskaita. 1981, *LIIR*, f. 1, b. 851). Mažai žvalgyti ir gretimi sklypai. Bokšto g. sklypo 10 kieme iki 2–2,5 m gylio kastose tranšėjose įžemis fiksuotas 1,2–2,2 m gylyje. Virš įžemio aptiktas iki 50 cm storio juodos žemės horizontas, da-